

Wzd en besluit tot opname en verblijf met RM of IBS

Opname's

Er zijn vier soorten opnames mogelijk:

1. Vrijwillige opname.
Cliënt stemt in met opname, heeft een WLZ-indicatie met psychogeriatrische grondslag.
2. Besluit tot opname met verblijf (artikel 21)
(Voorheen BOPZ artikel 60 (geen bereidheid, geen bezwaar).
Om ernstig nadeel in de thuissituatie te voorkomen bij iemand die aangewezen is op zorg en waarbij de cliënt geen blijk geeft van de nodige bereidheid tot opname maar zich hiertegen ook niet verzet, kan artikel 21 worden aangevraagd. Artikel 21 is geen vereiste om in een Wzd erkende (voorheen BOPZ erkende) locatie te gaan wonen.
3. Opname met een Rechterlijke Machtiging (RM).
Wanneer er sprake is van verzet tegen een opname door de cliënt zelf of de vertegenwoordiger is een rechterlijke machtiging noodzakelijk. Voor het afgeven van een RM is een medische verklaring nodig.
4. Gedwongen opname met inbewaringstelling (IBS)
Een IBS is een spoedprocedure om een persoon die geen opname wenst, gedwongen op te nemen in een instelling wanneer deze persoon een onmiddellijk gevaar vormt voor de persoon zelf of zijn/haar omgeving. De IBS-procedure verloopt via de bestaande GGZ-crisisdiensten. Burgemeester geeft de IBS-beschikking af op grond van een geneeskundige verklaring en informeert CIZ en de IGJ.

Voorkomen van een RM

Het voorkomen van verzet door het zorgproces voor de client zo aangenaam mogelijk te laten verlopen is de opgave die voorliggend is aan deze werkwijze. Zorgprofessionals zijn in staat om het zorgproces zo aangenaam mogelijk te laten verlopen door gebruik te maken van alternatieven die minder verzet bij cliënten oproepen.

Ook in het proces van opname kunnen RM's worden voorkomen door nauw samen te werken met het CIZ en het CIZ van zoveel mogelijk gedetailleerde informatie over client en over de voorkeurslocatie mee te geven.

Goede samenwerking tussen artsen, CIZ, verwanten en zorgprofessionals is hierbij noodzakelijk.

Wie kan een aanvraag tot 'opname en verblijf' of aanvraag RM indienen?

De volgende personen kunnen een aanvraag voor een rechterlijke machtiging doen bij het CIZ:

- de echtgenoot, geregistreerd partner of andere levensgezel van de betrokken persoon;
- de vertegenwoordiger;
- ouders, kinderen, grootouders, kleinkinderen, broers en zussen van de persoon;
- ouders en kinderen van de partner van de persoon, partners van de kinderen van de persoon, grootouders, kleinkinderen en broers en zussen van de partner van de persoon;
- de zorgaanbieder die de cliënt (feitelijk) zorg verleent of;
- de Wzd-functionaris.

Het besluit tot aanvragen van een RM:

Het besluit voor de aanvraag van een RM dient genomen te worden door de aanvrager.

Zoals hierboven te lezen, kunnen dat verschillende personen zijn. Vaak zal er sprake zijn van een betrokken zorgaanbieder, die na -multidisciplinair overleg met huisarts, wijkverpleegkundige, casemanager dementie-POH ouderenzorg- t dat een gedwongen opname onvermijdelijk is.

Bij dat besluit wordt beoordeeld of alternatieven voor opname voldoende zijn geprobeerd, zoals inzet thuiszorg, dagbesteding, medicamenteuze behandeling van gedragsproblemen.

Ook komt het nog wel eens voor dat er bij de art. 21- toetsing van het CIZ een onverwachte weigering komt, waarna het besluit tot opname toch nog wordt uitgesteld bijv. omdat een partner een gedwongen opname (RM) met een bezoek van een rechter nog niet wenst. Dus een weigering bij de toetsing art. 21 betekent niet altijd automatisch een aanvraag voor een RM.

Een RM kan ook aangevraagd worden voor een bewoner die al op een locatie verblijft en is komen wonen op vrijwillige basis of met een artikel 21. Wanneer deze persoon zich in de loop van de tijd verzet tegen het verblijf wordt een RM tegen het verzet aangevraagd

Afgeven medische verklaring bij RM

Opname met een rechterlijke machtiging vraagt met de komst van de Wzd nadrukkelijk om een andere werkwijze, nu de GGZ de medische verklaring niet meer als vanzelf wil afgeven. In de keten zou het logisch zijn dat bij cliënten met een psychogeriatrische aandoening de specialist ouderengeneeskunde (niet zijnde de behandelend SO) een prominente rol krijgt: zij zijn de specialist voor deze groep cliënten en daarmee ter zake het meest deskundig. Inhoudelijk ligt hier dus een kans voor de sector om de keten op een logische wijze te verbreden.

Verklaringen worden samen met de diagnose dementie aan het CIZ overhandigd en niet aan familieleden.

De persoon die de stukken aanlevert voor de RM draagt zorg voor de onderbouwing van de opname, waaruit blijkt dat ernstig nadeel door opname voorkomen of afgewend kan worden. De onderbouwing wordt opgesteld door een casemanager, huisarts, SO of wijkverpleegkundige wanneer de persoon thuis woonachtig is en door een SO wanneer de persoon op een zorglocatie verblijft.

Inmiddels is er voor het afgeven van de verklaring een betaalcomponent.

nationalezorggids.nl

Begeleiding van een RM

Naast het opstellen van de medische verklaring is er ook begeleiding nodig van de persoon in kwestie en zijn of haar familieleden. Denk aan eventuele bijgestelde medicatie, regelen van ambulancevervoer, stand-by laten staan van de wijkagent of politie, ondersteuning bieden aan verwanten. Voorheen gebeurde dit door de SPV'er van de GGZ instelling. Nu dienen deze taken mogelijk belegd te worden bij de casemanager of SPV'er.

Voorstel werkwijze WLZ met SO als hoofdbehandelaar

Aanleiding: Bewoner woonachtig in een zorglocatie verzet zich tegen het verblijf

- 1 De echtgenoot, geregistreerd partner of andere levensgezel van de betrokkene; de vertegenwoordiger; ouders, kinderen, grootouders, kleinkinderen, broers en zussen van de persoon; ouders en kinderen van de partner van de persoon, partners van de kinderen van de persoon, grootouders, kleinkinderen en broers en zussen van de partner van de persoon; de zorgaanbieder die de cliënt (feitelijk) zorg verleent of; de Wzd-functionaris kunnen een RM voor de bewoner aanvragen;
- 2 De contactpersoon van de zorgaanbieder.) of familie (zie boven) vult het CIZ aanvraagformulier van de RM in:
- 3 ([Aanvraagformulier CIZ rechterlijke macht](#));
- 4 De contactpersoon of de SO van de zorgaanbieder benadert een niet bij behandeling betrokken SO van de zorgorganisatie voor het opstellen van de medische verklaring bij een RM;
- 5 De SO bezoekt de client en stelt de medische verklaring op (zie bijlage) en verstrekt deze bij voorkeur aan de aanvrager van de RM of desnoods rechtstreeks aan het CIZ;
- 6 De aanvrager verzendt alle vereiste documenten naar CIZ;
- 7 De arts die de medische verklaring heeft opgesteld is aanwezig bij de zitting van de rechter wanneer de rechter daar om vraagt;
- 8 De arts, samen met de EVV'er stemmen af hoe de begeleiding van de bewoner en zijn of haar verwanten is georganiseerd tijdens het proces van de RM;
- 9 Verlenging van de RM gebeurt ook door de rechter;
- 10 De niet bij de behandeling betrokken SO handelt op verzoek van de huisarts of organisatie en is verantwoordelijk voor een volledige verklaring;
- 11 Na opname van iemand met een RM wordt het CIZ geïnformeerd over de plaatsgevonden opname ([mededeling opname RM](#));

Voorstel werkwijze WLZ met de huisarts als hoofdbehandelaar

Aanleiding: Bewoner woonachtig thuis of in een geclusterde setting

- 1 De echtgenoot, geregistreerd partner of andere levensgezel van de betrokken persoon; de vertegenwoordiger; ouders, kinderen, grootouders, kleinkinderen, broers en zussen van de persoon; ouders en kinderen van de partner van de persoon, partners van de kinderen van de persoon, grootouders, kleinkinderen en broers en zussen van de partner van de persoon; de zorgaanbieder die de cliënt (feitelijk) zorg verleent of; de Wzd-functionaris kunnen een RM voor de persoon aanvragen;
- 2 De contactpersoon van de betrokken zorgaanbieder; (wijkverpleegkundige/clientbemiddelaar/maatschappelijk werk etc.) of familie (zie boven) vult het [CIZ aanvraagformulier van de RM](#) in;

- 3 De contactpersoon of de SO van de betrokken zorgaanbieder benadert een niet bij behandeling betrokken SO van de zorgorganisatie van voorkeur voor het opstellen van de medische verklaring bij een RM;
- 4 De contactpersoon van de zorgorganisatie van voorkeur informeert de huisarts over de gestarte RM procedure en over welke SO de medische verklaring ten behoeve van de RM opstelt;
- 5 Wanneer het (nog) niet duidelijk is waar de cliënt wenst te wonen (er dus geen SO is, en daarmee geen SO), schakelt de huisarts een SO in van een partner-zorgaanbieder die eerstelijns consultatie aanbiedt aan deze praktijk;
- 6 De SO bezoekt de cliënt en stelt de medische verklaring op (zie bijlage) en verstrekt deze bij voorkeur aan de aanvrager van de RM of desnoods rechtstreeks aan het CIZ;
- 7 De aanvrager verzendt alle vereiste documenten naar CIZ;
- 8 De arts die de medische verklaring heeft opgesteld is aanwezig bij de zitting van de rechter wanneer de rechter daar om vraagt;
- 9 De arts stemt met de casemanager of wijkverpleegkundige af welke ondersteuning gewenst is voor de persoon in kwestie of zijn of haar verwanten tijdens het proces van de RM.
- 10 De niet bij de behandeling betrokken SO handelt op verzoek van de huisarts of organisatie en is verantwoordelijk voor een volledige verklaring.
- 11 Na opname van iemand met een RM wordt het CIZ geïnformeerd over de plaatsgevonden opname ([mededeling opname RM](#)).

Overige informatie

De rol en werkwijze van het CIZ

- CIZ toetst noodzaak tot opname;
- CIZ toetst houding van de cliënt en diens verwanten ten opzichte van opname;
- CIZ bespreekt met de mantelzorger voorafgaand aan het gesprek hoe de mantelzorger aankijkt tegen een mogelijke RM.
- Wanneer er sprake van verzet is, én de aanvrager is van mening dat een opname desondanks noodzakelijk is, wordt in overleg met betrokken behandelaar (huisarts of behandelteam) een verzoek tot het verlenen van een RM in gang gezet;
- CIZ probeert verzet zoveel mogelijk te voorkomen door een zo aangenaam mogelijk gesprek te voeren;
- Het CIZ voert 8 weken voorafgaand aan (beoogde) opname een gesprek;
- Wanneer het CIZ bij 1 gesprek geen duidelijk beeld heeft, volgt er een tweede gesprek;
- Vragen over het CIZ kunnen gesteld worden aan de eigen CIZ relatiebeheerder;
- Zie ook de film van het CIZ <https://youtu.be/V-eBN-sXj1Y>;
- Zie de site van het ciz <https://www.ciz.nl/zorgprofessional/wet-zorg-en-dwang>;
- Als er vragen zijn die specifiek gaan over de artikel 21 toets, dan kan contact worden opgenomen met het 088-7891000/ of de relatiebeheerder Wlz in de regio;
- Mochten er vragen zijn die specifiek gaan over de Rechterlijke machtiging/voorwaardelijke machtiging dan kan contact worden opgenomen met Wzd-telefoonnummer 088-7893000 of mailen naar Wzd@ciz.nl;

- Als er behoefte is aan een presentatie door het CIZ over o.a. de rol van het CIZ binnen de Wzd dan kunnen zorgaanbieders terecht bij de relatiebeheerder Wzd van hun regio. Hiervoor kan er een mail gestuurd worden naar Wzd@ciz.bl.

Ter voorbereiding aan het opnamegesprek dat het CIZ voert, is het CIZ geholpen bij de volgende punten:

- Hoe meer het CIZ over de cliënt weet, hoe beter het gesprek verloopt en hoe kleiner de kans op verzet;
- Hoe meer gedetailleerde informatie over de voorkeurslocatie bij het CIZ bekend is, zoals bijvoorbeeld het activiteitenprogramma, informatie over de woongroep en andere details, hoe beter het CIZ in staat is om vragen te beantwoorden die verzet tegen de opname kunnen voorkomen.

Verstrek daarom details aan het CIZ voorafgaand aan het opnamegesprek.

Uitgangspunten

Strekking Artikel 21

- Besluit tot opname en verblijf als thuis niet langer kan (voorkomen van ernstig nadeel in de thuissituatie);
- CIZ kan ook oordelen dat er onvoldoende noodzaak is tot opname en verblijf;
- Betreft een besluit tot opname en verblijf bij geen verzet en waarbij cliënt geeft geen blijk van de nodige bereidheid tot opname, maar ook geen verzet hiertegen vertoond.
- Wanneer er verzet is, kan een aanvraag voor een RM worden gestart;
- Ook bij vrijwillige opname zonder artikel 21, is het bieden van onvrijwillige zorg mogelijk, mits daarbij het stappenplan wordt gehanteerd.
- Ook bij vrijwillige opname is onvrijwillige zorg mogelijk;
- Bij cliënten die vrijwillig zijn komen wonen, kan in de loop der jaren toch onduidelijkheid ontstaan over instemming met het verblijf, of kan verzet ontstaan tegen het verblijf. Daarom dient de vrijwillige opname met regelmaat getoetst te worden. Mocht een bewoner die vrijwillig is komen wonen, minder vrijwillig tegenover het verblijf staan of zich gaan verzetten tegen het verblijf dan dient er op dat moment alsnog een artikel 21 of een RM te worden aangevraagd.
- Indien een cliënt vrijwillig of met art. 21 is opgenomen en verblijft in een accommodatie, maar zich vervolgens op zodanige wijze verzet tegen verschillende onderdelen van de zorgverlening dat het leveren van clientgerichte zorg feitelijk niet mogelijk is, is er sprake van verzet tegen de opname moet een RM aangevraagd worden;
- Cliënten mogen ook zonder artikel 21 komen wonen in een Wzd-accommodatie, mits er geen verzet is (tegen een mogelijk nog aanwezig gesloten afdeling, vrijwillige opname).

Tips om onterechte interpretaties over de Wzd te voorkomen:

- Art 21 is niet noodzakelijk om te verblijven in een Wzd geregistreerde accommodatie
- Bij een artikel 21 of grondslag psychogeriatric zijn de cliënten niet volledig wilsonbekwaam.